

2. Meer informatie op internet

De geïnteresseerde consument kan meer uitgebreide informatie over de samenstelling van schoonmaakmiddelen vinden op internet. Daar worden de ingrediënten van schoonmaakmiddelen opgesomd - in afnemende volgorde - met hun INCI-namen. Doorgaans wordt het internetadres van de website waar de ingrediëntenlijst te vinden is, op de verpakking vermeld. Mocht u dit internetadres niet kunnen vinden of heeft u andere vragen, dan kunt u op de verpakking de naam, het adres en het telefoonnummer vinden van de leverancier die verantwoordelijk is voor het op de markt brengen van het schoonmaakmiddel.

Op de website www.isditproductveilig.nl vindt u informatie over schoonmaakmiddelen. De website laat zien hoe de veiligheid van schoonmaakmiddelen wordt gegarandeerd door de fabrikant en de overheid. Verder is er aandacht voor maatregelen die u als gebruiker kunt treffen om schoonmaakmiddelen veilig te gebruiken. Ten slotte geeft deze website informatie over de ingrediënten in schoonmaakmiddelen. Met deze informatie kunt u zelf vaststellen dat schoonmaakmiddelen veilig zijn te gebruiken.

3. Biologische afbreekbaarheid van oppervlakreactieve stoffen

Oppervlakreactieve stoffen zijn het hart van een schoonmaakmiddel. Ze zorgen ervoor dat het te reinigen materiaal/oppervlak volledig vochtig wordt, verwijderen het vuil en houden het losgemaakte vuil in het sop. Er wordt een grote hoeveelheid schoonmaakmiddelen gebruikt. Daarom is het belangrijk dat de oppervlakreactieve stoffen in een rioolwaterzuiveringsinstallatie gemakkelijk biologisch worden afgebroken.

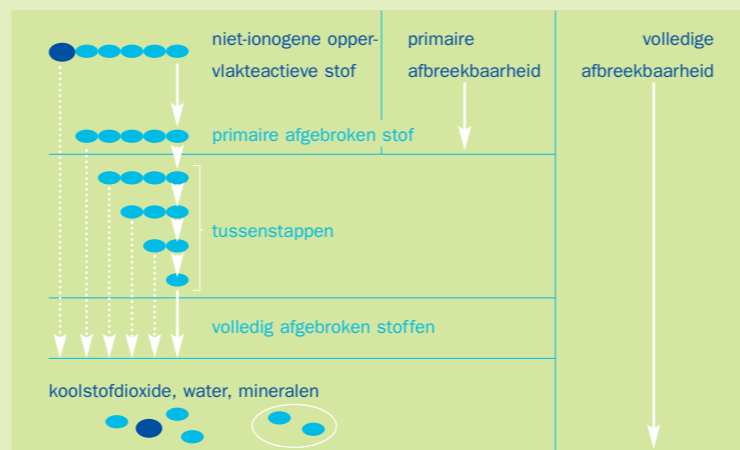
Er worden vier groepen onderscheiden binnen de oppervlakreactieve stoffen. Voor meer dan 80% worden anionogene en niet-ionogene oppervlakreactieve stoffen gebruikt. Minder vaak worden amfotere oppervlakreactieve stoffen gebruikt. Daarnaast worden er kationogene oppervlakreactieve stoffen gebruikt, bijvoorbeeld in wasverzachters, om de was lekker zacht te maken.

Oppervlakreactieve stoffen bestaan altijd uit een lange waterafstotende/vetminnende staart en een waterminnende kop. Door de kop zijn oppervlakreactieve stoffen goed oplosbaar in water, maar door hun 'staart' zijn ze ook goed in staat om vervuiling die slecht oplost in water (bijvoorbeeld vet) los te maken van een oppervlak.

oppervlakreactieve stoffen	lading van het waterminnende deel	schematische tekening
niet-ionogeen	ongeladen	●●●●●●
anionogeen	negatief	-●●●●●●
amfoteer	positief en negatief	+/-●●●●●●
kationogeen	positief	+●●●●●●

De oppervlakreactieve stoffen komen uiteindelijk in de rioolwaterzuiveringsinstallatie terecht. In de rioolwaterzuiveringsinstallatie worden de oppervlakreactieve stoffen afgebroken door bacteriën. Biologische afbreekbaarheid loopt van primaire afbreekbaarheid tot volledige biologische afbreekbaarheid.

De primaire afbreekbaarheid is de eerste en belangrijkste stap. Hierbij verliezen de gebruikte oppervlakreactieve stoffen hun kenmerkende, vuiloplossende eigenschap en gelijktijdig hun directe schadelijkheid voor het leven in het oppervlaktewater. De volledige biologische afbraak volgt in meerdere stappen, totdat er slechts water, koolstofdioxide en mineralen overblijven.

Vereenvoudigde weergave: Van primair tot volledig biologisch afbreekbaar.

Volgens de Detergentenverordening moeten oppervlakreactieve stoffen onder laboratoriumomstandigheden biologisch worden afgebroken voor een bepaald percentage in een bepaald aantal dagen. In dergelijke laboratoriumtesten worden oppervlakreactieve stoffen aanzienlijk langzamer afgebroken dan in zuiveringsinstallaties. Voldoen oppervlakreactieve stoffen aan de strenge afbreektesten in het laboratorium, dan voltrekt hun afbraak zich zeer snel onder praktijkomstandigheden. In zuiveringsinstallaties worden oppervlakreactieve stoffen reeds na enkele uren voor meer dan de helft afgebroken.

Sinds 1973 is het in Europa verplicht dat alle gebruikte anionogene en niet-ionogene oppervlakreactieve stoffen primair afbreekbaar zijn. Vanaf oktober 2005 is voorgeschreven dat alle oppervlakreactieve stoffen volledig biologisch worden afgebroken.

Deze zware milieueis is voor schoonmaakmiddelen geen enkel probleem. Sinds jaren worden er alleen oppervlakreactieve stoffen gebruikt die volledig biologisch afbreekbaar zijn.

Heeft u nog vragen?

Als u nog verdere vragen heeft, beantwoorden de fabrikanten van schoonmaakmiddelen deze graag voor u.

Bezoek ook eens www.isditproductveilig.nl

Hier treft u meer informatie aan over de nieuwe verplichtingen. Ook als u meer wilt weten over de veiligheid van schoonmaakmiddelen voor uw gezondheid en het milieu, kunt u een kijkje nemen op deze website.

Wij danken IKW voor de medewerking aan deze uitgave. Het copyright op de met toestemming gebruikte foto's berust bij de volgende organisaties: Bauknecht, Duravit, Werner & Mertz, A.I.S.E., J.A.S.J. Razenberg.

Deze folder is een uitgave van:
Nederlandse Vereniging van Zeepfabrikanten (NVZ)
Postbus 914, 3700 AX Zeist

Nederlandse Vereniging van Zeepfabrikanten

©NVZ (Zeist), september 2005

Nieuwe regels voor schoonmaakmiddelen

Wat verandert er voor u?

Detergentenverordening

Vanaf oktober 2005 veranderen de etiketten van schoonmaakmiddelen. Er gaan namelijk nieuwe milieueisen en regels voor etikettering gelden, op basis van de Europese Detergentenverordening. Deze folder legt uit wat de wijzigingen betekenen.

De veranderingen op een rij:

1. aanvullende informatie op de verpakkingen
2. meer informatie op internet over de samenstelling van producten
3. alleen volledige biologisch afbreekbare oppervlakteactieve stoffen

De nieuwe Detergentenverordening betekent trouwens niet dat de producten die u nu al gebruikt, zullen verdwijnen of veranderen. Vrijwel alle reguliere schoonmaakmiddelen die nu in Nederland op de markt zijn, voldoen al jaren aan de zwaardere milieueisen. U kunt nog enige tijd verpakkingen tegenkomen die voor oktober 2005 al in het schap of het magazijn stonden. Deze schoonmaakmiddelen voldoen al wel aan de milieueisen: alleen het etiket is nog niet aangepast.

Wat zijn detergenten?

Detergenten zijn producten die bedoeld zijn voor het was- en reinigingsproces. Het is een verzamelnaam voor alle schoonmaakmiddelen. Bijvoorbeeld textielwasmiddelen, wasverzachters, vaatwasmiddelen, allesreinigers, toilet-reinigers. Het woord is afgeleid uit het Engels ('detergent') en/of het Frans ('détergent').

1. Wat verandert er op de verpakkingen?

Op de verpakkingen van schoonmaakmiddelen komt aanvullende informatie over ingrediëntengroepen, parfumstoffen en conserveringsmiddelen. Op de verpakkingen van textielwasmiddelen komt daar nog informatie bij over het juist doseren en het aantal wasbeurten in een verpakking.

1.1 Ingrediëntengroepen

Vanaf 1989 worden op vrijwillige basis op schoonmaakmiddelen de ingrediënten vermeld in groepen. De Detergentenverordening stelt de vermelding van de ingrediëntengroepen in schoonmaakmiddelen vanaf 0,2% verplicht:

Anionogene oppervlakteactieve stoffen	Chloorbleekmiddelen
Kationogene oppervlakteactieve stoffen	Zuurstofbleekmiddelen
Amfotere oppervlakteactieve stoffen	Fenolen en gehalogeneerde fenolen*
Niet-ionogene oppervlakteactieve stoffen	Paradichloorbenzeen*
Zeep	Aromatische koolwaterstoffen
Zeolieten	Alifatische koolwaterstoffen
Fosfaten	Gehalogeneerde koolwaterstoffen*
Fosfonaten	EDTA en de zouten daarvan
Polycarboxylaten	NTA (nitrilotriazijnzuur) +zouten ervan

* Enkele van de genoemde ingrediënten of stofgroepen zijn in Nederland al lange tijd niet meer relevant. Zo zien de fabrikanten van schoonmaakmiddelen al sinds de jaren 1980 vrijwillig af van bijvoorbeeld het gebruik van vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen en paradichloorbenzeen.

Bovendien worden 'enzymen', 'parfums' en 'optische witmiddelen' eveneens op de verpakking vermeld, onafhankelijk van de hoeveelheid in het eindproduct. Het woord 'conserveringsmiddel' zult u niet meer aantreffen op schoonmaakmiddelen. Dit is in de Detergentenverordening vervangen door de meer nauwkeurige INCI-namen van de individuele conserveringsmiddelen (zie 1.3 Conserveringsmiddelen).

1.2 Bepaalde parfumstoffen

Indien één van de onderstaande parfumstoffen met meer dan 0,01 % voorkomt in een schoonmaakmiddel, wordt de INCI-naam van de stof op de verpakking geplaatst. Deze informatie is bedoeld ter bescherming van mensen die weten dat zij allergisch reageren op deze stoffen. De lijst is samengesteld door een Europese wetenschappelijke commissie. Het gaat niet alleen om synthetische stoffen, maar ook om natuurlijke extracten. Limonene komt bijvoorbeeld uit de schil van een sinaasappel en Linalool uit lavendel.

Amyl cinnamal	Anise alcohol
Benzyl alcohol	Benzyl cinnamate
Cinnamyl alcohol	Farnesol
Citral	Butylphenyl methhtlpropional
Eugenol	Linalool
Hydroxycitronellal	Benzyl benzoate
Isoeugenol	Citronellol
Amylcinnamyl alcohol	Hexyl cinnamal
Benzyl salicylate	Limonene
Cinnamal	Methyl 2-octynoate
Coumarin	Alpha-isomethyl ionone
Geraniol	Evernia prunastri extract
Hydroxyisohexyl 3-cyclohexene carboxaldehyde	Evernia furfuracea extract

'INCI-namen' zijn internationale namen voor cosmetica-ingredienten. De afkorting INCI staat voor 'International Nomenclature of Cosmetic Ingredients'. Met behulp van de unieke INCI-naam kunnen personen met een allergie zonder taalbarrière altijd een veilige keus maken.

Waarom informatie over ingrediënten?

Is al die extra informatie over ingrediënten nodig? Voor de meeste mensen niet. Schoonmaakmiddelen zijn veilig en dragen dagelijks bij aan de hygiëne, de gezondheid en het welzijn van mensen. De nieuwe ingrediënteninformatie is vooral bedoeld voor mensen met een vastgestelde allergie voor een bepaald ingrediënt. Zij kunnen nu een betere keuze maken. Schoonmaakmiddelen zijn trouwens zelden de veroorzakers van het ontstaan van allergieën. Immers, de hoeveelheid product waarmee een consument in aanraking komt bij het aanbevolen gebruik, ligt ver onder de drempelwaarde voor het optreden van een allergie. Een stof kan slechts een allergische reactie veroorzaken, wanneer er een bepaalde concentratie wordt bereikt en als iemand er lang genoeg contact mee heeft. De ervaring leert dat zelfs bij direct huidcontact met onverdunde producten, de allergieopwekkende concentraties niet bereikt worden. Wel kan het vóórkomen dat een consument al eerder voor bepaalde stoffen allergisch geworden was. In dat geval is een gering contact met de stof alweer voldoende om een allergische reactie te geven. De nieuwe etikettering helpt die mensen bij het maken van een goede keus om de allergische reactie te voorkomen.

1.3 Conserveringsmiddelen

Zoals al vermeld, treft u het woord 'conserveringsmiddelen' niet meer aan op een schoonmaakmiddel. De Detergentenverordening heeft deze ingrediëntgroep vervangen door de meer nauwkeurige INCI-namen van de individuele conserveringsmiddelen. Alle stoffen die gebruikt worden om het schoonmaakmiddel te conserveren, worden onafhankelijk van de hoeveelheid in het eindproduct vermeld. Deze informatie is eveneens bedoeld ter bescherming van mensen die weten dat zij op deze stoffen allergisch reageren.

Moeten schoonmaakmiddelen worden geconserveerd?

De oppervlakteactieve stoffen die worden gebruikt in schoonmaakmiddelen zijn goed biologisch afbreekbaar (zie hoofdstuk 3 van deze folder) in een waterige omgeving. Veel vloeibare schoonmaakmiddelen bevatten water en zijn gemakkelijk in water op te lossen (zoals afwasmiddel). Indien na opening van de verpakking bacteriën en schimmels in het schoonmaakmiddel terechtkomen, kan het zo zijn dat de oppervlakteactieve stoffen al in de verpakking worden afgebroken. Door conserveringsmiddelen toe te voegen aan een schoonmaakmiddel, zorgt de fabrikant voor een product van goede kwaliteit met een lange houdbaarheid.

1.4 Doseerinformatie textielwasmiddelen

Op de verpakking van een textielwasmiddel wordt aangegeven hoeveel u moet doseren bij zacht, middelhard en hard water, voor textiel dat licht, normaal en sterk is bevuild. Hierbij symboliseert het aantal vlekken op het getoonde textiel de hoeveelheid vuil: één vlek staat voor licht bevuild, twee voor normaal bevuild en drie voor sterk bevuild:

Verder staat op de verpakking van een textielwasmiddel vermeld hoeveel 'standaardwassen' u met de inhoud van de verpakking kunt wassen. Dit maakt een eerlijke vergelijking mogelijk tussen verschillende textielwasmiddelen. Het begrip 'standaardwas' is omschreven in de Detergentenverordening en heeft betrekking op het aantal wassen dat u met de inhoud van de verpakking kunt doen bij middelhard water. Het aantal 'standaardwassen' kan bijvoorbeeld worden weergegeven met onderstaande wasmand:

Hard water wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van oplosbare minerale zouten (zouten van calcium en magnesium, en soms ijzer en mangaan) in het water. De hardheid van het water wordt weergegeven in Duitse Hardheidsgraden (°DH). Deze zijn een weergave van het gehalte aan calcium- en magnesiumionen. Water tot 8,4°DH wordt zacht genoemd, van 8,4°-14°DH middelhard en boven de 14°DH hard. De hardheid van het water is op te vragen bij uw waterleidingbedrijf. Kijk op de website www.vewin.nl om de website van uw waterleidingbedrijf te vinden.